

(อม.๓๖)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๓/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
		นายบุญมา คำนิล	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

จึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง
ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐาน ตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะหรังวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและ นางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ตามคำร้อง เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวน และมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษ ผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการ ดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี ในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาล ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความ ย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ตามคำร้องได้ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและ นางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ตามคำร้อง วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน แม้ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม ซึ่งตามมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญาแก่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติ เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดี อันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษ แต่มีผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ เมื่อไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้โดยอนุโลมตามมาตรา ๙๘ กรณีจึงต้องนับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายภพพิสิษฐ สุขะพิสิษฐ์

นายเอกศักดิ์ ยันตรปกรณ

นายอุดม วัตตธรรม

นางสาวสิริกานต์ มีจุล

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นายกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นายจักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล

นางชนากานต์ อีระเวชพลกุล